

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Augusti Buchneri Orationes Panegyricæ

Buchner, August

Cliviæ, [1668]

II. Ob eandem Victoriam Lipsiensem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69483](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69483)

ORATIO SECUNDA,

OBEANDEM

VICTORIAM LIPSIENSEM,

DICTA IN TEMPLO ARCIS, VII. IDIÆ.

SEBTEMBR. A. cto. lcc. XXXIII.

RECTOR MAGNIFICE,
 ILLUSTRIS AC GENEROSE BARO,
 PRÆSIDES PROCERESQUE PATRIÆ EMI-
 NENTISSIMI, NOBILISSIMI, PATRES ACA-
 DEMICI ET COLLEGÆ REVERENDI, AM-
 PLISSIMI, CLARISSIMI, CONSULES PRU-
 DENTISSIMI, DOCTORES PRÆCLARI,
 SENATORES INTEGERRIMI AC
 ORNATISSIMI;

ET SPES PATRIÆ, NOBILISSIMA AC LITE-
 RATISSIMA IOVENTUS.

CUM anno proximo hac luce publicè verba
 ex loco isto fierent, & festis undique gau-
 diis hoc augustissimum streperet templum,
 id ego (credo & vos, quibus adesse conti-
 git, AUDITORES) à DEO immortali tacita men-
 tis veneratione precatus sum, ut munera & gratulatio-
 nes ejus diei propriæ nobis ac perpetuæ essent, nova-
 que indies incrementa caperent. Audiit Numen o-
 rantis preces; & rata habuit vota, quæ semel religiosè
 nuncupata fuerant. Illuxit VII. Iduum Septembris,
 & felicissimo exortu desideriiis nostris res, onder.

Nus-

Nusquam in istis regionibus hostis est: nec arma, nisi amicorum. Prædas, expilationes, raptus nemo queritur: aut si quis queritur, vindicantur: nisi cum furto fallunt ac tenebris, aut nescio qua felicitate sua impunita abeunt, non quia probantur. Stat celeberrima ista urbs, & melior firmiorque quotidie surgit: stat officina Sapientiae ac sedes Musarum, Academia nostra, viris, studiis, juventute egregia florens. Atque cum salvum cernimus Patrem Patriæ, cum juventutis Principes, cum omnem divinam domum, quid addi optatis potest, nisi ut perpetuitatem impetremus tantæ felicitatis? Quicquid superiore anno calamitatis invexit hostis; luit pessimè: cum, pulsus, cæsus, profligatus, clarissimam nobis victoriam traderet; sibi dedecus & cladem auferret. Hoc uno felix, quod in acerrimo eo conflictu ipse Ducum Ductor cecidit, virtutene ac vi, an patricidio incertum. Quem unum ictum ac vulnus, quo illa divina ac invicta anima erupit in cælum, pro quo pugnatat, si preces nostræ ac lacrumæ, si tot assidue fusa suspiria declinare atque avertere potuissent, quantam victoriam, quibus successibus haberemus? Quamquam sic satis beati, quod nihil amisimus, quæ nobis divina sua virtute peperit, victor felix; & plura tenemus. Nondum Visurgis erat subactus, cum dirum istud fulmen nostram affaret felicitatem: nec processeramus ad alpes, aut ubi Alsatia in Lotharingiam transit. Quæ didicit nuper prælio superata ac acie, quanto constare malo soleat, vel mortuum quoque hunc de Septentrione laceflere Leonem. Quid nunc de illa divina victoria memorem, quæ paullo ante ad Hamelam parta? quæ mox virtutis pretium ipsam fortissimam urbem tulit? Quid reliqua, non æque magna
for-

fortassis, at talia, quæ satis ostendant, vix quicquam in Rege amisisse partes præter speciem ejus ac umbram; virtute fortunaque nobiscum manente? Nam terror nuperus ac tumultus, latrocinium magis quam bellum, & brevis quidam ac momentaneus furor, quam certa & iusta insania fuit. Ut similis fugienti hostis venerat, sic plenus trepidationis ac metus recessit: quasi infestæ, & quas ante senserat, alæ, premerent, cum præter conscientiam malam nemo sequeretur; quæ omni exercitu vehementius terret. Afflixerit tamen proventum anni, abstulerit magnam fortunarum, quibus incubuit, partem, ceperit urbes, vexarit oppida: duram quidem & miserabile, fateor; tali tamen, quod summam belli nostri non tangat. Libertas est, religio est, pro quibus pugnamus. Quæ nobis quamdiu intercepta non sunt, nihil amissum putari debet. Non solent constare vili maxima: & quid religione, quid libertate præstantius, excellentius, divinius in rebus humanis? Quæ non fortunis ac bonis tantum, sed vita ipsa ac sanguine strenui redimunt, si teneri aliter ac possideri non possunt. Constant idcirco vota nostra sibi, rataque sunt, & quæ superiore anno cepimus gaudia, continuamus. Quorum quod nunc interpret quasi in splendidissima ista cathedra, unde tot maximos viros ante non raro verba fecisse memini, constitus sum, etsi id mihi gratuler honorique ducam, non possum tamen non trepidare, cum tantæ Provinciæ sustinendæ me, nec ingenio, nec eloquentia sentio parem. Non est de literis afferendū aliquid, sine quibus ingratham ac injucundā vitam omnem statuo: non & dicendum de Sapientiæ studiis, sive hæc nata in porticu sit, sive in nobili peripato

B

edu-

educata: aut in florentibus etiam & planè divinis Academi filvis. De his si verba facienda essent, timere aliquanto partius possem. Cum mediocre quoque ingenium, modò industriam adhibeat, sufficeret: & totum negotium leni quodam & sponte nato dicendi genere expediri posset. De pugnis, de præliis, de captis & perditis urbibus, de amissis Provinciis & restitutis, ut breviter dicam, de pace ac bello, fœderibus atque victoriis, die hodierno dicendum est. Quæ omnia sicut Regum Principumque negotia sunt, ita humili plebejâque oratione celebrari non debent. Ita enim habeo, ac animum induco meum, nisi par rebus afferatur oratio, pondusque verborum ac gravitas negotiorum magnitudinem æquet, non prædicantur & commendantur facta præclara, vituperantur & obsolescunt. Ac si præclarè de iis nemo dixerit, quæ minus capiat atque intelligat; ecquis de tantis rebus cum laude faciet verba, nisi qui aut ipse gresserit, aut interfuerit certè gerentibus, ac si assueverit tantorum negotiorum majestati. Ego verò qui peregrinus aularum, & nunquam in Regum ac Principum rebus versatus, sed procul à sceptris ac purpurâ, procul à negotiorum strepitu, & illo bellorum pulvere, inter Musarum recessus tacitos & innocentes, & literata hæc otia, quæ nulli movent invidiam, ad hoc ætatis pervenerim, non quidem illustrem ac splendidam, nec tamen obscuram & lordidam vitam trahens, tantum abest, ut ausim de tantis rebus orationem dignam promittere, ut planè desperem. Quicquid tamen est, ineptus ac indisertus haberi malo, quam parum morigerus vestris jussis, qui voluistis me quædam dicere pro hujus diei solennitate. Quæ licet à nostra voce atque industria

stria vix quicquam lucis sperare poterit, negligenda omninò tamen & transmittenda silentio non fuit. Nemo sanctiora arma dixerit, quam quæ invitis capiuntur: cum non de limite ac territorio aut provinciâ quâdam controversia est; sed libertas, sed religio cernitur: præ quibus totius orbis opes meritò sordent. Quæ custodire atq; asserere, quoquo possumus modo, ut summa pietas; sic vim repellere vi, antiquissima naturæ lex semper existimata fuit. Cæterùm sapientes reliqua omnia experiunda statuunt, priusquam cum bello mutetur pax. Et quid non, quæso, à nostris tentatum fuit, ut pacem, ut quietem haberemus? Quot miserabiles conceptæ preces, quot accuratissimæ obtestationes per literas, Nuncios, Legationes amplissimas, immensis & vix supputandis sumptibus institutæ sunt? Nullo alio pretio, quàm ut postremò in nos torqueretur fulmen, quo tot provinciæ hæctenus, tot florentissimi populi conflagrassent. Atq; ab eâ destinatum manu, cui vix nostris opibus reddita erant, quibus exciderat sceptris, novo planè & ad omnem ætatem memorabili referendæ gratiæ exemplo. In hoc articulo positus, ecquid superaret aliud, quam ut corripentur arma, & fœderatis viribus commune periculum propulsaretur? Et sunt correpta illa quidem, tamen ut penes solum hostem bellum maneret. Qui jam deletâ Magdeburgo plus quam Stygiæ crudelitatis exemplo, Thuringiam, quacunq; patet, opulentissimam regionem, pervagando, prædis latè fundebat terrorem, quietis nostris; ne magis irritaretur tristis furor. Et jam lucebat nova spes, componi posse negotium citra sanguinem ac cædes, quas bonus quisque detestatur. Est hæc jam olim calidioribus usitata ratio, ut cum verentur ne arma repri-

mon.

mantur armis (quorum eventus in dubio est; & penes parvam manum sæpè prosperrimus fuit) humanitatem quandam simulent, & ad fictas pacificationes descendant, ut, dum colloquiis trahitur tempus, occasiones gerendæ rei prætervolent, & animorum elanguescat impetus, sensimque delinitis & inescatis velut objecta pacis spe socordia segnitatesque, ut solet, irrepat. Quo fit, ut intenti ac vigilantes incautos facilè circumveniant, & sine magno negotio expugnet: aut obsequentes habeant, quos imbecilliores, certè minus paratos invenerint. Non alium certè luisse ludum adversarios, cum diem transactioni Francofurti dicerent, ipsa paulò post verum fides docuit. Namque dum alii legum formulis disceptant rem; ecce armatas cohortes adducit Tyllius, efficacissimas concludendi rationes scilicet, & non expectata umbratici judicis sententia, ferro definit litem, ac Merseburgum intercipit. Mox Lipsiam advolat cum maxima parte exercitus, & undiquaque claudit urbem primariam Misniæ, & mercibus studiisque sapientiæ per orbem notam. Vix unquam majus discrimen Patria adiit: cum longè impares nostri sistendo tot ferocissimarum legionum furori, nec quicquam spei in sociis esset, itineribus omnibus hostili exercitu infestis aut interclusis. Et jam infauti nuncii ex Silesiâ ferebantur, denuntiantes novam in has provincias tempestatem bellorum brevi inundaturam. Nexâ ad istum modum pessimè fabulâ; intervenire velut DEUS aliquis, qui nodum hunc solveret, Serenissimus Sveciæ Rex: & cum fortissimo exercitu ad Albim hunc nostrum confidere. Unde mœstitia ac metus aliis gratulatio ac gaudium oboriri; nonnulli inter utrumque cauti, nec exultandum ante tempus pueriliter; &

tum

tum lugendum statuebant meritò, cum sentiremus mala potiùs, quam timeremus. Interim maxima pars ominari bene, & quodam animorum augurio vix dubitabant adesse fatale tempus, quo tandem intolerabilis factus atque superbix, quæ modum omnem exceperat, pœnam solveret hostis. Sed Electorem Serenissimum magna distinebat consultatio, volventem quid in hoc statu rerum cum primis opus esset. Admitteret Regem & dextram jungeret? externa auxilia videbantur; suspecta plerumque & rarò prospera: cum sibi fermè, quam sociis pugnent. Nec fore finem inde bello, sed difficilium & diuturnius exarsurum; nec nisi alieno arbitrio ponendum. Irritari vehementius Cæsarem, & minus placatum fore. In cuius solo nomine quantum esse momentum? Jam ad condiciones descendere atque transigere cum hoste, quantæ invidiæ, quando & præjudicio futurum! Solum autem periclitari aleam ac movere in hostem potiorem viribus, & præter veteranum militem tot victoriis innixum, magnæ videri temeritatis & præsentis periculo subjacere. Nec minora timenda, si recusata amicitia prohibendus transitu Rex, fulmen Ducis, perrupturum invictâ virtute quacunque aditus non pateret. Non esse consilia maximorum Principum angustiis metienda animis: qui in suspiciones plerumque proni, atque vel tuta timere solent. Et vix sinistri quid suspicandum de Rege, tanta virtute: Pomerania cum primis ac Marchia, Dominis suis restitutis. Post hæc astare quasi ante oculos videbantur Religio, Libertasque Patriæ, flendo, orando, obsecrando poscentes vindicias, pro tot miserorum millibus contra impotentes tyrannos. Et prodere eas atque deserere, quantæ impietatis?

Accedebant majorum exempla, Heroum fortissimorum, qui nullos labores, nulla discrimina defugissent unquam, cum avertenda servitus, cum sancta fides asserenda esset. Quorum invictæ constantiæ ac pietati deberi, quicquid florimus hætenus, priusquam obscena hæc bella hac tanta felicitate nos dejecerunt. Et desperandum de pace penitus, nisi virtute & armis vindicaretur: quæ ipse quasi concederet, qui iusta negaret; nec lædere Majestatem imperii, qui non sibi, sed publico militaret. Id certè navaret operam, ne fundamentis penitus avulsis, pulcherrima Imperii moles corrueret. Hæc alternanti & disputanti cum animo, potius videbatur, ei se socium addere, quem hostem habere impium esset. Neque enim aliâ causâ venerat, quam ut libertas nostra & sancta religio, interceptæ improborum vi, redderentur nobis: quâ lege & fœdus tandem convenit. Felix dies, & omni memoriâ temporum habenda sancta ac venerabilis, qua duo maximi Principes junxerunt dextras. Non ut facerent miseros, sed ut vetarent tales esse imposteros, qui nullo suo merito hætenus fuissent. Non ut cæci ambitione & avaritiâ aliena invaderent ac prædarentur, sed redderent potiùs legitimis possessoribus, quæ vis & nequitiâ ademisset; non oppressores Libertatis, sed instauratores: vetè auctores ac principes publicæ omnium felicitatis. Quod justius unquam aut sanctius fœdus pactum legimus, ex quo fides gentium & amicitia certis legibus ac ceremoniis sanciri cepit? Quamquam nescio, magisné pietatem Principum, an magnitudinem animi mirer. Vix dum percussus fœduserat, & agebatur de prælio. Nondum curatus ex itinere miles, & statim adoriri hostem placuit,

in-

integrum, munitum operibus, & jam post occupatam
Liptiam idoneis locis insidentem: denique & viribus
potiorem. Credo profectò, divini Principes, æternum
illud, & quod omnia moderatur Numen, quo cum sem-
per vobis quoddam potestatis consortium est, tum qui-
dem præcipuè se vestris miscuisse mentibus, & hæc
consilia, hos tantos animos aspirasse. Constiterat con-
trà, tot legionum robur, duratum bellis, firmum opi-
bus, elatum tot victis præliis, quod insuperabile hæc-
tenus visum esset; & tamen placuit pugnare. Non Sol
pro vobis, non ventus erat: quæ occupaverat hostis,
ne armis tantum, sed elementis ipsis pugnaret. Sedit ta-
men, quod semel placuerat, suggestu Numinis: nec de-
speratum de victoriâ est, quæ à solo DEO venit, qui
unus omnia, & supra omnes. Qui ut vinci non potest
ullâ vi, infinita potentia; sic nec metuere sinit, & dubi-
tare, qui ejus secuti auspicia armorum aleam jecerunt;
maximè, ubi pro ipso pugnatur. Interim venerat VII.
Iduum Septembris, paucis horis multorum annorum
ultura improbitatem, quæ tot Provinciis, tot populis
hæcenus insultasset impunè. Venerat, & jam utrim-
que stabant in campum productæ acies; flos bellato-
rum, & vera Martis proles. Fixæ primum, & tristi si-
lencio, vultu, lacertis, pectore colligentes iram, in diras
procellas mox erupturam. Ubi signum conflictui da-
tum, ferro ac viribus omnia licuere. Hinc vul-
nera, cædes, spolia, terror, furor omnia miscere.
Stare aggestis cadaveribus humus, cælum pul-
vere, quo & fallebat ignavia & virtus, absconde-
batur. Pugnatum acerrimè horis quatuor,
fortunâ dubiâ, iniquiore tamen initio nostris; cujus
mox cum pœnituit, cum plena victoria in nostras

transfret partes. Tum fufus, profligatus, armis, fignis, machinis, omni apparatu belli exutus, terga vertere holtis, & quaquapoteft moliri fugam; tantâ velocitate & desperatione, ut fimul belli areâ & totâ Provinciâ penè excederet. Rex noctem eam, quæ diem pulcherrimum exceperat, in campo & castris, quibus ejecerat holtsem, commoratus, victorum more, primum laboris fructum carpit. Mox fugientem holtsem, quanta vi poteft, fequitur, cædit, sternit; oppidis, urbibus, arcibus ejicit: quaquavenit cum bonitate fortitudinem; victoriam cum clementia mifcet. Ut superatis holtibus fui non minus victor efferet, quo nihil divinius aut excellentius habendum. Vix liberata Mifnia erat, & nihil metuebat Thuringia. Hinc levata Franconia eft, in partem & caftigata; quæ nempe cum holtibus erat. Tum Mœniæ domito, ad ipfum fluviorum patrem ac principem Rhenum processus factus. Quem ubi tranfiffet victor maximus, non eum ingens Danubii flumen, non Lycus, ut rapidiffimis undis veheretur, ruentem fiftere potuit, & prohibere fatum, quod imminabat Bavariæ, deftinatæ pœnis: quas tot extorribus miferisque, quos fecerat, debebat. Quas res ut raptim maximè perfequar, vix tamen oratio æquat celeritatem, quæ geftræ fuerunt; ac mihi ipfi vix credo narranti. Laboraret & apud pofteros fides, nî à videntibus legeret narratas. Quod fulmen tanta velocitate emicat, auditur, ferit, quæ tu, INVICTE REX, progressus à tuo Oceano, cæsis tot validiffimis exercitibus, tot munitiffimis castris, urbibus expugnatis, in Rhætiam usque & ipsas propemodum Alpes, victor ubique & triumphator improbitatis, vix anni unius fpatio, perrupifti? Ergonè tot Pegalos, tot Bellerophontes

tes

tes tuis alebas turmis, quot ibi militabant equites: aut tot alatos Dædalos, quot tuis sub signis pedites ducebas, ut non tam progredi bellis quam volare videreris? Nihil procrastinandum Alexander statuebat, Philippi filius, urgebat, ruebat, fulminabat. Non tamen majore velocitate penetravit Asiam, & florem terrarum ignavis, ac maximam partem deliciis ac luxu effœmitatis possessoribus ademit: Magnus revera, & plus quam homo, nisi demens fastu & tantis lymphatus successibus, DEUS voluisset videri; certè natus DEO: parum cogitans, de optimâ ac pudicissima matre impuram pellicem facere, & semet ipsum vitio natum. Recuperatâ interim ab Elctore Lipsia, rectâ in Bohemiam transitum, hiberna militi & cætera præbituram. Citra discrimen & nullo penè negotio ac feliciter prorsus, nisi opulentia regni, & tot ex illa voluptates exitio fuissent. Quæ primum solari visæ labores belli atque itineris; mox usurpatæ improbius, plus invexere cladis, quam vix hostile ferrum potuisset. Dum luxu afflictis corporibus decedit vigor, languor, infirmitas, morbi succedunt: & his manantibus, infinita strages. Quæ ne hauriret totum exercitum, relinquenda videbatur suis copiis infesta regio: & jam Friedlandius nova belli mole superveniebat, quam sustinere nostri vix possent. Nec tamen impunè cessimus; testis Praga, regni caput. Nec fuga, sed iter fuit, cum copiæ nostræ reducerentur; transituræ brevi in Silesiam, ne amisisse quid videremur. Ibi cum omnia rectè procederent fortibus, & jam pudore conversis in iram, nostræque cum maximè florent res, illicò novus turbo Thuringiæ Misniæque incubuit; cum Wallensteinii miles Francorum ac Variscorum jugis diversis itineribus degressus, vasto im-

peru se eò effunderet; terrorem, rapinas, incendia, impunè circumferens, quacunq̄ eum libido effrenis & impotentia furoris barbari ageret. Tristis ubiq̄ rerum facies, & penè conclamata patriæ res: nisi id eò pertinuisset, ut denuo hõsti insignis magnificaq̄ victoria eriperetur. Comperto enim de ausis Friedlandini Rex, irâ ac pietate ardens, properando vindicias & auxilia sociis, cum lectis copiis illicò advolat, quâ potest celeritate: & nactus ad Lucenam hostem non procul Lipsiâ, fatali urbe, congressus ex itinere, vincit. Primum in acie fortissimi ducis & militis officio functus; cælo deinde recipitur: cum eò subvecta pleno triumpho invicta anima, ex quo jam domum ac instrumentum ejus, quo tot ingentes res, inusitato virtutibus exemplo gesserat, deiecisset hostis, amplexa DEUM, & tot labores improbissimos, quos pertulisset hæctenus, recensens; simul & vulnera, quæ recens acceperat, pro gloria ejus militans, & adhuc sanguine manabant, oltentans, orando & supplicando, suis victoriam impetraret. Exspectatis fortè, AUDITORES, me servituum hic scenæ, mutatâque personâ & interrupta gratulationis serie, ad mœstum murmur & querimonias flebiles transiturum? non faciam. Nec excitabo tamen inter mortuorum Stoicorum porticum, & expugnator naturæ communis in saxa & scopulos genus convertam humanum. Fleant, doleant, gemant homines: non veto. Modo in alio funere id fiat: in Rege locum non habet, & nefas propemodum est. Cujus sicut divina virtus fuit, & modum omnem transgressa longè, ita supra omnes lacrimas est, & veneratione solâ prosequenda. Ergonè planctu ignavo Græci Leonidem suum honorandum putarunt, cum in Thermopylarum faucibus ingentem animam

animam

animam pro libertate Patriæ fortissimè pugnans, in liberum aëra (cum cætera jam teneret hostis) exspirasset? aut Epaminondam quoque, cum nobilissimam illam ad Leuctra victoriam pulcherrima morte civibus suis peperisset? Minimè verò. Et nos fortissimi Regis fatum, nos Imperatoris maximi, & ut sic dicam, virorum viri memoriam officiis muliebribus recolemus? Mirabimur potius virtutes tantas, & capiemus exemplum indidem, quos debeamus Patriæ animos, quo pretio nobis paranda libertas, qua via atque itinere ad decus, ad gloriam, & quandam perpetuam ac immortalem vitam progrediendum. Longè profectò aliter, **AUDITORES**, de maximi Regis morte judico, quam vulgus solet. Quam tanto abest, ut infelicem & miserandam censeam, ut exoptabilem potius ac beatissimam putem. Finitur inter fœdos vermes Sylla; superstes suo cadaveri: in Curia Cæsar opprimitur scelere; vino & crapulâ Alexander excludit animam, putes aut nunquam fortes fuisse aut infelices. Cæteri qui inter tormenta morborum, & anxias pro hærede curas, inter querelas & lacrimas ignavi cujusque & maximè mollis, ægrè atque cum indignatione ac gemitu dimittunt spiritum, defixi lecto inutiles, quid habent quæso, quod admirationi posteritatis aut exemplo cadat? Quanto præclarius & excellentius & omnis ævi veneratione dignius est, inter clangores tubarum & tympanorum strepitus, incitamenta virtutis, inter fremitus fortissimi cujusque & maximè strenui, in conflictu & acie, & medio fortitudinis teatro, stando, nitendo, decertando cadere, atque invictam animam, non morbi extortam vi, sed virtute atque constantiâ exactam reddere Creatori, ac eo ipso momento quidem, quo pro eo pugna-

pugnatur? Quod genus mortis, quo magis declinant ignavi ac fugiunt, hoc minus timent, & optant quasi maximæ quæque animæ. Quæ nusquam vitam statuunt, quam ubi virtuti ac fortitudini locus est: in qua sola ducunt spiritum, & se victuras perpetuò præsumunt. Videor, AUDITORES, coràm astantem intueri maximi Regis speciem, augustiorem humanâ, & majus, quam ante, circumcirca fundentem lumen, at quæ in istum modum plena divinæ majestatis voce audire loquentem: *Si mihi tantum aut meis me statuissem natum, non vobis quoque, GERMANI, & generi humano, abstinuisssem armis: certe non traiecissem Oceanum, domi potius atque in regno meo oblectassem genium, multorum principum more: & quicquid, aut ad splendorem fecisset aut voluptates, fuisssem sectatus. Longè alias boni principis partes, alias Nepotis cujusdam esse semper duxi. Itaque non tam deliciis ac luxu inerti, quam virtutum studiis occupavi etatem. Quibus solis divinam naturam homines amulantur: cuius præcipuè exemplar esse Princeps debet, qui Dei vices gerit, & ejus quasi Legatus in terris est. Puer eram, certè vix adolescens, cum pro Patre & Patria steti in armis. Admotus sceptris, id impetravi virtute meâ à Moscho, ut fœdus & pacem æternam mecum faceret. Reductâ ad officium Livoniâ, pro securitate regni & decore Polonis intuli bellum. Qui pertasi armorum cum pacti essent inducias, laboranti Germania, quod diu optaram, succurri: vicinus, & sanguine ac affinitate ei innexus Princeps. Quo loco res ejus, loquebantur miseria. Quid ego contulerim post plura alia, victoria dicet, quam meo sanguine emi vobis. Quid majus, aut petere vos, aut ego potuissem prestare? Plus certè nec Suecis meis debui, & vobis impendi. Nec pigeat; nisi vos quidem pigeat, ingratos iis, quibus in me ademptus spiritus,*

tus,

tus, quo vivere debebant. Stabunt utrisque tamen beneficia
 nostra; sed inter concordēs, sed inter fratres. Majora quo-
 que efficiētis, si exercebitis artes, quibus hæc peperit vobis.
 Fallantur, qui alia via ad libertatem, ad securitatem ac
 pacem eundem putant, quam qua constantia & invicta vir-
 tute aperitur, quarum exempla vobis reliqui. Sedendo &
 consultando, nemo res magnas aut gessit aut geret. Delibe-
 rato, sed & facto opus est, & sunt plerumque consilia optima,
 qua fortissima fuerint, & inter arma capta & campum.
 Non ego à vobis lacrimas, non ejulationes ac luctus postulo.
 Donanda aliis ineptia ista, qui nihil præclari gesserunt in
 vita, ac ideo quoque lugendi veniunt. Major in me confer-
 ri honor non potest, quam ipse mihi præstiti, cum meo sangui-
 ne vestram vobis ab hoste communi emerem libertatem.
 Et durabit is certè, si ejus rei memoriã non tam picturis aut
 marmore, que casus aut atas tollere potest, sed verò in ani-
 mis vestris dedicabitis, qui exstingui non possunt, & aterni
 sunt. Plura loqui non Regis, non Imperatoris aut Ducis est.
 Unum moneo, non fraudes vobis, non arma metuenda ho-
 stium, tunc, invicti, felices eritis, si pietatem coletis, & concor-
 diam & me fueritis imitati. Post Regis mortem hæsit
 non nihil nostrorum virtus, & ut attoniti solent magnis
 casibus, in semet ipsa stetit defixa. Mox ubi collegit se
 iterum, & exardescere in ultionem cepit animus, fero-
 ciente hoste & insultante undique, emicuit memor sui
 iterum, nec tuita tantum partum decus est, sed novas
 quoque ad oreas consecuta. Cum primis defensa stre-
 nuè Silesia, & magni ubique progressus facti, indignan-
 te frustra hoste, atque nequicquam resistente; postre-
 mo, cum inducias peteret, & metuente. Jam deditã
 Hamelã & partã insigni victoriã, quanta ad nostras res
 accessio facta? Movebat lacertos denuo Bavaria. Re-
 pressa

pressa est atque cohibita intra ruinas suas. Pugnando feliciter vel in Helvetios prolata arma. Ingressi & Lotharingiam sumus: quietam atque felicem, ni dedisset turbas, & prior laceffere voluisset ac lædere, nulla injuriâ provocantes. Hæc gessimus duobus proximis annis, AUDITORES; magna profecto & digna cumprimis nobilissimæ gentis decore, si in hostico & extra patriam fuissent patrata. Quæ sola bella triumphos habent: nam in civilibus, plus culpæ atque flagitii, quam veræ laudis ac gloriæ inesse solet. Et supersedere tamen iis, non semper in nostra est potestate. Nam quis perpetuò ferat injurias, quas jure ulcisci poterit? & nemo optaverit præ bello pacem, quæ libertatem religionemque intercipiat. Quæ quod è mediis hostium faucibus erepta assertaque virtute nostrâ hæcenus cernimus, quantum indulgentissimi Numinis beneficium est? Fuit profecto nobis res non modò cum potentissimo & tot regnorum tot conjuratorum opibus fulto hoste, sed cum versutissimo ac vaferrimo longè. Ut sicut resistere tantæ vi, summæ virtutis; ita tot subtilissimos astus, tot calliditatis machinas effugere, singularis omninò felicitatis existimandum sit. Quæ cum minus suppeditaret Romanis, inferiores semper fuerunt Hannibale callidissimo Ducum: utcunque eum virtute bellicâ viderentur præstare. Donec cunctator Fabius, Punicos astus Romanæ misceret fortitudini, & suismet artibus hostem vinceret, brevi in ipsâ urbe sua atque imperio debellandum. Quo magis laudanda ineffabilis DEI bonitas, & pro divinâ hujus diei victoria reddendæ gratiæ ipsi ac laudes. Ex eâ enim successus nostri omnes manant, quos consecuti deinceps sumus, & quasi flumina, à capite suo feruntur ac fonte.

fonte. Qui quanti sint, inde potest constare, quod annis duobus recuperata nobis sunt, quæ vix duodecim ipsis eripi, & quidem inermibus maximam partem, certè non satis instructis potuerunt. Multum incomparabili Regis virtuti debemus, nec potest cujusquam pietas dignam usquam ei rependere vicem, licet quàm maxima fuerit, & tamen Deus hic primum, secundum, ultimum est: sine cujus ope atque virtute, tantæ res, imò tanta miracula geri non potuissent. Fuit profecto admirabilis illa victoria Theodosii, qua vicit Eugenium: cum cœlum ipsum in ejus militaret partibus, & velut Sacramentum dixisset ventorem alæ ad clasica ejus convenirent. Sed plus miraculi habuit hodierni diei pugna, cum contra tantas vires non modò, sed Solem ipsum ventosque ac pulverem steterimus, pugnavimus, vicimus. Ut posset constare non satis esse valere armis, & ipsam naturam præoccupasse callidè, nisi naturæ auctor ac Dominus pertractus in partes. Qui, cum à nobis staret, nihil, neque armorum violentia, nec elementorum auxilia, contra valuerunt. Sed illo uno prælio Theodosius & debellavit Tyrannum, & pacem peperit Italiæ. Nos præter illud insigne, & aliorum victores, nondum quietem possumus invenire, fatali quadam infelicitate bellorum civilium, quæ, quò injustiora plerumque sunt, eò majore vi ac pertinacia geri solent: nam sola virtus modum habet. Ausimne hoc loco te alloqui, FERDINANDE, quem Cæsarem, quem Imperatorem agnoscimus; hostem deprecamur? Quem ò laborum finem dabis, Princeps maxime, & recreabis fessam Patriam, quæ nisi maturè fulciatur pace, stare non potest. IMPERATOR es, AUGUSTUS es, CÆSAR es: & ne commemorem tantum;

tantum, in quæ assumptus es nomina, AUSTRIUS es, in quod natus. Tuenda tibi hæc decora sunt: sed pace, sed moderatione ac clementia, nam vi ac bellis exterruntur. Quantum profusum sanguinis? quantæ consumptæ ac perditæ opes: quibus Imperium orbis emi poterat, nisi impensæ in civile bellum essent, & ut tu miseris imperares? Vides ruinas urbium, cadavera provinciarum, artes, munimenta regnorum, inolescen-
tibus per militarem licentiam vitiis, & rerum potiunte barbaria, velut in exilium actas. Quam labem si por-
rò grassari permiseris in viscera nostra, ecquod habebis Imperium, quos cives tandem? At pessimus quisque Rectorem asperrimè patitur, post hæc calamitosi ac miseri vix unquam pacati satis & quieti agitant. Qua-
propter revocanda pax est, quæ (ut opulenta bonorum semper) inopiæ publicæ consulat, & virtutum ac præclararum artium reducat studia, quæ bonos & obse-
quentes faciunt, ipsumque Imperium firmum & felix, & tutum contra externam reddunt vim, quo nomine præes & diceris, Imperator, FERDINANDE. Non detrectamus officium, sed servi esse non possumus. Habebis fidos & obsequentes, si permiseris esse: si digna præcipies nostra libertate, & quæ à piis possunt præstari. Neronis vox est, hoc est, bellæ non principis: *Nemo sub Imperio liber est.* Optimi quique cum regno libertatem miscuerunt. Octavianus Augustus, maximus omnium seculorum Princeps, fundator Imperii, quod geris, FERDINANDE, abhorruit appellari *Dominus*. Recusavit Tiberius, cupidissimus aliàs dominationis, nullâ aliâ causâ, quàm quòd nollet mancipiorum esse principes, cum dominatus, nisi in servos non esset. Atque Augustum quidem civitas
sua

sua & moderatio eò extulit, ut major humanâ naturâ, &
 DEO ipsi haberetur proximus, qui ita humanum ge-
 nus regit, ut suam cuique voluntatem liberam relin-
 quat. Deliberabat Senatus, quo honore ac dignita-
 te nominis tam bonus, tam clemens, tam benè de pu-
 blico meritis Princeps æternitati consecraretur. Cen-
 sebant nonnulli vocandum Romulum, quod alter qua-
 si conditor videretur æternæ urbis; Sed venerabilus
 & sanctius visum *Augustum* appellari, ut jam dum co-
 leret terras, inquit Florus, ipso nomine & titulo consecra-
 retur. Quis est *Augustus*, Imperator Serenissime, nisi
 qui auspiciato imperat, atque cum incremento omnium
 commodoque, qualis *Augustus* fuit? qui positus bel-
 lis civilibus, & pace per universim orbem constitutâ,
 tantæ felicitatis auctor Romano populo existit, quan-
 tæ post nunquam, nisi sub eo fortasse, fuit, qui appella-
 tus *Optimus*, communi cum summo DEO nomine,
 qui non *Maximus* tantum, propter infinitam potesta-
 tem, sed & per bonitatem immensam *Optimus*, à reli-
 giosis colitur ac nuncupatur. Eris revera AUGUS-
 TUS nobis, FERDINANDE, si ad exemplum ejus
 reddideris pacem, qui primus meruit tam sanctam
 venerabilis nominis dignitatem. Eris & CÆSAR,
 si non tam bello ac armis, quàm benignitate atque cle-
 mentiâ maximus laboraveris esse, quæ propria *Julii* laus
 fuit. Adeo, ut nemo tueri Cæsaris nomen, nisi cum istâ
 gloriâ, possit. Qua solâ inimicos vicit: & sibi conci-
 liavit firmissimè, qui antè fuerant hostes. Præ qua &
 vitam ipsam contempsit, cum diceret *se mori malle quam*
timeri. Non insidiamur vitæ tuæ AUGUSTE CÆ-
 SAR; vivas, precamur, & diutissimè imperes, modò
 nos non patiaris opprimi invidiâ odioque inimicorum.

C

Qui

Qui non imperio, non Tibi student, cum præjudiciis iniquissimis causam nostram onerant, sed cupiditatibus suis vellicantur, quæ modum ac finem non habent. Jam quot nunc seclis celebratur Austriorum lenitas, & incredibile pacis studium, quo tui majores excelluerunt? Ex quibus præcipuè nominamus FERDINANDUM, Avum tuum, Imperator, cujus & nomen cum Imperio tenes; itam MAXIMILIANUM patrum, ejusque filium RUDOLPHUM, divinos principes, quibus quid mitius quid moderatius in summa ista fortuna fuit? Cæterum pacis tam studiosi, ut illis unicè debeat, quantacunque quiete & tranquillitate licuit frui, priusquam inauspicata hæc bella nos oppresserunt. Velis, nolis, Imperator, à te abire, non potes. Non reprehendimus in te tuendæ & propagandæ Religionis ardorem: hoc optimorum principum est, ut pietatem curent, à qua universa spes pendet publicæ felicitatis. Non domi, non foris aliquid prosperè geritur, ubi negligitur Deus, & pietate collapsâ omnia ruunt. Perdidit Deos, priusquam periret Troja; & cum in ignes consideret Ilium, excefferant adytis omnibus Dii. Sed adhibenda cautio, adhibendus & modus est, ne fortè transcendat limites Religionis studium, & superstitio atque immanitas fiat, quæ pietatis sibi nomine blandiebatur. Tota animorum res est Religio, suadenda igitur, non cogenda. Suadenda rationibus & scripturarum auctoritate; non bello & armis propaganda. Corpora vis & potestas subigit: animis nemo imperat, quàm qui amore ac benevolentia fecerit suos. Cæterum solus Deus iis dominatur, qui & solus plectere potest, si quid peccaverint, vel sponte suâ vel ab aliis decepti. Non creditum aliter in vetustis-

tutissima Ecclesia fuit, non aliter partes sanctissimi docuerunt. Quibus cum & ipsa Concilia subscribant, quid est, quod tantorum Virorum auctoritati diffidere velimus? Non audiendi Tibi sunt, Imperator, percussores Principum, parricidæ humani generis, incendiarii orbis terrarum, qui nullas in Republica partes habent, quàm quæ turbandi & evertendi sibi ipsi sumpserunt, qui non nisi innocentum sanguine vivere, non nisi bonorum ruinis stare possunt: qui nescio à quo Lojola inauspicato partu editi, & in exitium commune sinistra quorundam liberalitate educati, in copias innumerales, locustarum & scarabæorum instar, quæ totum sæpè annum evertunt, increvere: Hi, Imperator, audiendi tibi non sunt, cum de concordia & pace nobiscum ineunda consultas. Admittere debes in consilium tuum viros sanctos ac innocentes, irâ, odio, invidiâ vacuos; Patriæ, Civium & publicæ magis felicitatis, quam commodi sui studiosos; qui nihil aliud cogitant sentiuntque, quàm quod iustum, quod verum, quod profuturum publicè, & dignum tanti Imperii majestate, quod & ipsi in parte administrant. Temet cum primis cum tibi vacas, aut majores tuos incomparabiles principes in exemplum proponis. Vide quæso, Imperator, vicinum Galliarum regnum, quibus, pro Deum, quassatum procellis, quibus concussum tempestatibus semper fuit, cum sæviretur in eos cives, qui à Romanæ Ecclesiæ ritu abiissent; quod nunc pacatum ac felix, ex quo Religionis libertatem omnibus Christianissimus Rex indulsit. Quid, quæso, distraxit Belgium, divellitque à Capite robustissimam ejus partem, quam inconsideratus Zelus, ac planè præposterum studium Religionis? Ac libertatem eam,

quam semel armis ac sanguine sibi emit fortissima natio, quibus successibus expugnare aggrediatur hæc-
 nus potentissimus toto orbe Hispaniarum Monarcha,
 minimè ignoras. At quantam orbis partem Batavi co-
 lunt? Ne longè ab eam, quam beati ac felices agita-
 bant Catholici per Germaniam contenti suis, & non-
 dum ferro ac vi aliena invadentes, qui tunc, ad arma ubi
 ventum est, vix sedem certam in ea habent? Ex quibus
 intelligis, quam necessarium sit, de pace atque concor-
 diâ cogitare maturè, quibus ut floruerunt antè, sic &
 servari impofterum cum primis possunt. Magna po-
 tentia tua est, Imperator, & digna quam prudentes
 metuant; sed neque nostræ contemnendæ vires. Quæ
 si minores fuerint, ab ipsa causa robur & incrementa
 fument. Ecquid non audet ac potest semel tuendæ
 Religioni ac libertati penitus devotus spiritus, & in se
 ipsam collecta virtus? Quæ tum cum primis bene solet
 sperare, cum spei vix quicquam superest, & destituta
 cæteris jam ipsa necessitate armatur. Multis potentia
 dedit verba: & victi plures, quod se invictos statue-
 rent. Vitro fortuna si milis: cum maximè splendet,
 frangitur, & ubi minus eventus, quam in bellis respon-
 det? Quare tum maximè tempestivum cogitare de pa-
 ce, cum utraque pars, quod metuat, habet; & despera-
 tio nondum lymphavit animos, & velut furiis quibus-
 dam instinxit. Tum nihil æquabile expectandum,
 & malè coïre inter victores ac debellatos gratia solet.
 Firmissima semper pax fuit, quæ minus coacta, & inter
 confidentes inita, aut pares. Sed peregrini, ajunt
 nonnulli, dominantur in Germania, & possessiones in-
 vadunt Imperii, qui nihil ibi juris habent. Sint peregrini
 Sueci ac Finni, & quotquot alios in miserorum so-
 latium

latium armavit Septentrio. Peregrini, inquam, sint, sed quid si peregrinorum artibus irritati? Quantum Italorum, quantum & Hispanorum patriæ accubat, & nostro saginatur sanguine, ut sint, qui lenitate tuâ abutantur, Imperator, ac freti Majestatis tuæ viribus nobis insultent? Quid? an cives istos & quasi domesticos Imperii dixerim? imo multò magis alienos, quam ulli Sueci ac Finni, Gothorum traduces, & nondum degeneres virtutis patriæ, quæ olim toti terrarum orbi terribilis fuit. Qui profectò, si verum fateri, si credere antiquitati volumus, planè nostri. Vide linguam eorum, Imperator, & eam, si lubet, ac huc descendere licet è tanto culmine, cum antiquissimâ Teutonum contende, vix mutabit, & penè erit eadem. Vide Germaniæ limites, non quibus inclusa hodiè est arctis atque angustis, sed quibus olim descripta fuit, cum in Septentrionem ultimum porrigeret terminos, & omnem Daniam, omnem Norvegiam ambitu suo complecteretur; tum certè Finni, tum Sueci, ut luculenti auctores testantur, planè nostri erant. Itaque peregrini non sunt: certè minus quam Itali aut Hispani, quibus nihil cum Germania commercii est. Quod si Hispanos ac Italos cives Imperii cernimus, quidni & Suecos pateris linguâ & origine Germanos? Habitant olim inter nos Boji Gallica gens: habitat Lechi progenies, quæ à Scytis ipsis genus ducit. Nemo quæritur, nec quicquam dedecoris inde ad Imperium accedit. Et Sueci addicti Majestati tuæ aut amici esse poterunt, si eos sancita pace, vel cives vel foederatos tibi ac sociis reddes. Quod si maturè feceris, vix aliquid tibi aut tuis decedet: & quicquid illis reliqueris, magnitudine quadam animi, tuū non minus, quam antea erit. Non ad ex-

tremā impellenda est fortissima natio. Quicquid aut
 in fœderibus, aut in se virium habebit amplius, tuendo
 decori gloriæque partæ impendet. Quicquid adhuc
 inter saxa & scopulos educat pubis firmæ, solidæ, fri-
 gore ac pruinis duratæ, non luxu, non voluptatibus
 fractæ, hoc omne, quæ ejus constantia ac pertinacia est,
 in te, quod omen avertat DEUS, armabit. Quæ si
 defecerit, ipsas rupes & glaciem, & illum hybernū
 Oceanum in nos effundet. Quâ quidem ex re, quid
 in Imperium commodi, exhaustum jamdudum viri-
 bus, opibus spoliatum, & ipso propemodum spiritu
 privatum, redire poterit, latere minimè divinam pru-
 dentiam tuam potest, Imperator. Omnium virtus ma-
 xima est, se ipsum vincere, & dignus imperare omnibus,
 qui sibi dominatur. Fueris læsus, majoris animi est,
 ignoscere quam vindicare. Præcipuè ubi excesserit
 fines ultio: & jam grassatur latius, quam pertinet culpa,
 ac noxios pariter, innoxiosque una involvit ruina. Satis
 iræ, satis dolori datum sit, revocandus tandem animus,
 ut clementiæ rursus, ut sibi vacet. Non Provinciarum
 excidiis majestas, sed paucorum supplicii vindicanda
 est: & ita ruendum decus proprium, ne anteponi vi-
 deatur publicæ saluti, quæ summa ac suprema lex est.
 Detestabatur arma civilia Otho: volebat Vespasiano
 Vitellius cedere: non, quod destituti viribus, quibus
 satis validi erant; sed ut consulere publico, & par-
 cerent sanguini Civium, quos salvos felicesque potius,
 quam perire aut miseros esse cupiebant. Si tam præ-
 clarus animus his, alias non ita bonis, principibus
 fuit, quanto magis id Tibi, IMPERATOR
 AUGUSTE, ut optimo Principi elaboran-
 dum, ut pacem civibus tuis præstes? Detestaberis igitur
 bella

bella impia, & tantum ad vastitatem & perniciem parata; pacem probabis, & reduces omnibus verè auream, & quoddam penu omnium bonorum. Sic, Imperator nobis, sic Cæsar, sic Augustus eris, FERDINANDE, & quod transcendit ista omnia, verissime Christianus. Quod nomen non nisi amorem, nisi pacem, nisi concordiam spirat, neque enim aliud ipse magister noster, ipse auctor hujus vocabuli conditorque, in terris aut docuit unquam, aut inculcavit magis, quam pacem.

At tibi, Elector Serenissime, JOHANNES GEORGI, Pater Patriæ, quas laudes, quas dignas gratias persolvemus, auctori hodierni gaudii ac dedicatori? Non perduellis cepisti arma, non contra Cæsarem: pro libertate ac Religione reprimis bellum, quod tibi ab aliis illatum fuit. Non læsisti majestatem Imperii, sed vindicare contra improbos constituisti. Quid? an nudum Electorum Principum nomen est? an nulla commissa eis tutandi Imperii cura? Frustranè Imperii Ensis traditus Tibi, & ut perpetuò vaginâ conditus lateat? Stringendus vibrandusque est, quandoquæque libertas nostra & quies periclitantur. Nam & Trajanus Imperator, cum Saburano Præfecto Prætorio insigne potestatis pugionem traderet, tibi, ajbat, istum in munimentum mei habe, si rectè agam; sin, in me potius: quod moderatorem omnium errare minus fas sit. Memor officii igitur corripuisti arma, quæ patria ipsa tradiderat, ut dissipares justâ vi, quicquid injusta moliretur adversi. Sed quia solus impar eras avértendæ moli belli, junxisti te ei, qui pressæ libertati, pressæ Religioni, velut à DEO missus, vindex & sospitator cœm anis veniebat. Et cur non faceres, Summe Ducû, cû tot externa

fœdera auxiliaque in hostibus pugnarent? Nec quis
 culpaverit vestra arma temerè, quæ Deus ipse probavit.
 Probavit autem, cum tantos successus, tot nobiles cla-
 rissimasque victorias vobis dilargitus. Macchè hac ani-
 mi magnitudine, hac constantia, & pietate, DOMI-
 NE, nec dimoveri patere, priusquam tua tibi pignora
 salva teneas, quæ semel asserere extortis armis institui-
 sti. Si quid incubuit hæctenus turbinis nubili que non
 est extincta eo felicitas nostra, offuscata tantùm est,
 maculis tempore eluendis: & conquestatio potius
 quam naufragium fuit. Certè ad virtutem stimulus
 & regimen quoddam: ne abuteremur nostrâ fortunâ,
 quæ ubi nimia est, & nullis interstincta adversis, ple-
 rumque evertit. Immotus ille ac stabilis, qui calamita-
 tes sustinet secundorum spe, & se in prosperis ita gerit,
 ut adversa incidere posse autemet. Cætera permit-
 tenda Deo, qui aufert & donat ampliora sapius mayo-
 raque ablati. Non arma abjicimus, non detestamur
 bella, sed pacem optamus. Quid magis necessarium
 patriæ fessæ, exhaustæ, & nisi quiete foveatur, vix dura-
 turæ? Sed pacem sinceram, sed fidam, non imponen-
 tem fucato nomine, & mox in fumos aut servitutem a-
 bituram; sed certam, sed tutam, atque in posteros trans-
 ferendam. Quò tantum profusum sanguinis & immen-
 sorum sumptuum factum? Quò tot labores maximos,
 tot acerbissimas toleratas ærumnas, nisi horum omni-
 um fructus nepotes quoque nostri carpant? Non no-
 strum tantùm habēda ratio, sed & eorū, qui olim ex no-
 bis. Ad quos non minus libertatē, quam cætera hæredi-
 tatis cupimus pervenire. Agricola ille serit arbores, quæ
 alteri seculo profint: boni non minus Principis est, cura-
 re præsentibus, & providere posteritati. Et tu profectò
 non

non patieris, Elector Serenissime, ut tanta hæc beneficia, quibus per te perfruimur, vitâ tuâ definiantur: quam sicut perpetuam, quamvis velimus, tibi præstare non possumus, ita longissimam & non nisi seris annis finiendam vovemus. Tu, tu videbis, Pater Patriæ, quid tuo, quid majorum tuorum, invictissimorum Principum, gloriâ dignum suscipias, quid utile Patriæ, profuturum posteritati: nos Cives tui interim, nos populi tui, nos tuæ, tuorumque salutis ac perennitati devota pectora, & nunc & semper deinceps, id mortalem Deum non desinentibus votis orabimus, poscemus, flagitabimus, ut omnia, quæ pro salute Patriæ, pro libertate communi ac Religione, pro dignitate Imperii cogitabis, suscipies, ages, benè prospereque evenire sinat, ac ipse faveat beneficiis suis, nullis malevolorum machinis, inimicorum insidiis, vi ac impotentia hostium labefactandis. Ut proximi quique & omnes ordine sequentes anni, & hodiernis & aliis pluribus gaudiis, pace, concordia, tranquillitate ubique restitutâ, perpetuò exultent, floreat, triumphant.

D I X I.

C 5

ORA